

III. REGNUM MORTUORUM.

Nro. 68.

---

*Secretum litterarum Commercium inter Vivos
et vita functos.*

Elysium-Meum.—Die Veneris 29 Sept. 1809. (Nevv. 12 Sept. 1809.)

Balbino ex Campis Elysiis moesto super hodiernis
belli temporibus.

Absint, dilecti! ob horrenda vitæ vestræ tem-
pora nenæ, luctusque moestus & querimo-
niæ! nihil novi sub sole. Secunda & adver-
sa fortuna alternis se excipiant vicibus, mul-
ta renascentur quæ jam cecidere, cadentque
quæ nunc sunt in honore. —

Hodiernum bellum? adeo terribile, adeo
infaustum esset? — Moesta anima! quid ais?
an quæso! calamitates & molestias belli *tri-*
centnalis legisti? age, confer tempora præteri-
ta præsentibus, & reperies: illa ut infernus a
paradiso ab his distare, animus fert ad con-
traria illustranda, excerpta ex opusculo, histo-
rici & politici argumenti, faciem illius tem-
poris adumbrare, faveto:

Ex tempore regiminis Caroli V Impera-
toris ea politica Europæ facies enata est, quam
magna hodiernum vigentis generationis pars,
pauculis demtis exceptionibus, perspectam
habuit. Reperitina Hussici Colossi ex suis te-
nebris adparitio veloxque Principum Domus
Brandenburgicæ incrementum rationem status

populorum sub medium primo superioris sæculi mutavit, aut potius extendit solum. Duo tantum Status dirimentes eminebant, in quorum societate reliqui mutatis vicibus partim momentaneis necessitatibus, partim privatis suorum Imperantium affectibus ducti œenam subiverunt. Jam metus universalis Monarchiæ hispano Austriacæ domus minus potentes Status Galliæ alligaverat, totidem vicibus abominatio usurpationum hujus, eos in sinum illius rejecit. Hæc principio Seculi XVII familiæ discordiis, sinistraque politica agendi ratione, jacturæ plurimum regnorum exposita, salutem restituit non modo virium suarum intensione, ingenioque suorum belliducum, verum paucorum annorum spatio potentiam suam præstantiorem firmioremque redditam advertit. In hoc articulo arbitraria agendi ratio, & dilatio finium luctam jam finitam, & pro ea adeo faventer decisam prorogavit, boreales reges, *Christianum* primo hujus nominis *quartum Daniæ*, tum Sæculi sui heroem, *Gustavum Adolphum Svecorum* in Germaniam accivit; eodem illo tempore, cum debilis *Ludovici XIII.* minorennis ætas absoluta, Galliæ regimen e manibus imperitorum Clientum ad singularem virum *Card. Richelieu* derivatum fuisset, tum bellum per continuum præcipuum partium æquipondium terribilem & ratione spatii & temporis extensionem consequebatur, quantam nullum adhuc in recentiore Europa habuit; ambitu quippe suo non modo quemvis spatiosæ eotum Germaniæ

comprehendit angulum, verum notabilem quoque vicinorum Statuum partem; cumque consuetis politicis bellandi motivis diu suppressa animorum exacerbatio accesserit, religio ab utraque parte sæpe ut præcipua causa assignata, eaque per exercitus comites Sacerdotes continuo allegata fuerit; quoniam porro, præcipuus utriusque exercitus copiæ, maximaque ductorum pars, qui pro emolumento Germaniæ pugnare se prætextabant, extraneis constabat, qui sterili sæpe patria excefferunt, suamque, fortassis non diu duraturam moram, in florente eotum Germania ad exsatiandam habendi libidinem suam, ad conquiritendas opes convertere omnimode contenderint, cum porro: primis præsertim belli annis, illud non exercitus in stipendiis principum, quorum jura defendebant, constituti, verum partim temeritate ferocientes, more eorum quos olim Itali *Conduffores*, (*Condottieri*) vocarunt, ad rationes provinciarum, quas ingressi, alti, & sere provisi gesserint, denique cum eotum inculta adhuc res æraria Duces regularis militiæ aeris plerumque indigos reddiderit, his inquam de causis factum est: ut bellum hoc feritate, & pervertente ratione agendi se distingueret, cujus similia exempla pauca annales orbis memorant. Intra decursum horum annorum 30 amplius mille pagi incinerati. *Bernardus Saxo Vimaricensis* 300, *Gustavus Adolphus* 400 pagos in Bavaria & Svecia intra 48 horarum intercapedinem suscondi jussere. Svecicus Bellidux

Adamus Pfuël, gloriatus est: se solum 800 Bohemicas possessiones in bustum rede-
gisse, miseris incolis cum desolatis conjugibus pro-
libisque nihil restabat, quam opem & pro-
sidium in castris suæ parti additorum qua-
rere. Magna opificum in urbibus pars, tum
ultra, tum vi adacta, militiam secuta; exer-
citus euntem secuti centuplici ratione belli
auxere calamitates. Proecedentibus annis ma-
lum in immensum crevit, ita exercitus *C. a*
Gallas, 8000 circiter constantem, turba 70 —
80000 hominum omnis ætatis conditionisque
sequebatur, agri inculti jacebant, patentes
direptionibus prædæ avidarum copiarum ex
diversis nationibus conflatarum dira & plus
quam Punica Crudelitate cuncta depascentium.
Fames usque invaluit: ut nec sepulcris par-
citurum, vigiliisque provideri debuere, ne hu-
mata Cadavera a concivibus subducta in vi-
tæ alimenta convertantur.

Sed non homines modo, sequelas furen-
tis Bellonæ experti, ærumnæ ejus in Germa-
nia saltim universam vegetantem naturam
adfecerunt.

Animalia domestica, quorum diminutio
quodvis bellum consequitur, in hoc absque
omni moderatione gesto bello penitus ferme
extirpata sunt. Ita Dux *Savelli* Cæsarearum
copiarum, quosvis Colonorum Demminensi-
um & regionis equos, emtore non compa-
rente carifici erga vile pellium pretium jugu-
tandos tradidit.

Feræ quoque communis Calamitatis participes factæ. Animantes conspectum hominum alias fugientes, iisque adpropinquantibus recedentes naturæ suæ oblitæ visæ, inediaque in furorem actæ ipsos adoriri homines ausæ.

Famis comes tabes, Germaniæque ad finem hujus formidabilis belli Incolarum numerus, fide edocti *patriotæ*, 4 effecit milliones.

Plura adjuncta, quorum explicatio admodum interesset, hic tamen proluxa nimis foret, rationem nobis præbent, Populationem Germaniæ erumpentis belli tempore parum diversam statuendi ab hodierna; desunt quidem fontes, e quibus status impopulationis in singulis Germaniæ provinciis eo orto cognosceretur, quantusque numero hostili partium ferro, partim incendio, lue, fame, ærumnis, licentia morum, emigratione occiderit; ex datis nihilominus singularium Urbium, & provinciarum *universalem* licet eruere *Conturiam*; occasione destructionis *Magdeburgi* 19000 Incolæ vitam amisere; 1400 solum, Cives, mulieres liberique discrimen evasere; *Frankenthalia*, Urbs 1800 Incolas, plurimum artifices fabricantesque complexa, ad 324 redacta; *Würtembergica* ante bellum 500,000 Incol. alens, A. 1641 septem ante Pacem *Vestphalicam* annis ægre 48,000 numeravit. Sex adhuc post pacem annis, cum fugitivi ex *Helvetia* pridem lares repetiissent, in ditione *Würtembergica* in ratione status ante proelium ad *Nordlingam*, quod anno 1634 proin 16

annis jam ab inchoato bello commissum est, 500,000 patresfamilias desiderati, 40,000 jugera vinearum, 270,000 agrorum desolata; prata & horti inculti jacebant; 300 dominalia & Communitatum, 36,000 privatorum ædificia in cineribus erant. In universa Bohemia nulla urbs, arx, oppidum, quod expilatum, litro bellico gravatum, aut succensum non fuisset. Synchrono *Salbino* mira res visa: exacto bello Bohemiæ aliquot Incolas esse, post tot Clades, incendia, expilationes, exilia! —

Præter hæc plures terrarum tractus & provinciæ depopulatæ, aut defectu hominum desolatæ jacebant. Multi anni post pacem effluxere, usque dimidia solum desertarum vinearum agrorumque pars culturæ subiecta; aliquibus in regionibus prior flos rediit nunquam. — Ita Bohemia ante bellum frugibus adeo abundabat, ut promptuarium vicinarum provinciarum cessita fuerit! —

Parisii die 8. Sept. Monitor hesternus seqv. ex Hispania vulgat. „Sextum agmen sub imperio Ducis Elchingen. die 12. Aug. Placentia Salamanciam progressum, ubi Olivam pertigisset, comperit ab hoste validis copiis Aldenam novam del Caminho, præpripriis saltus pilasque *del Banos* occupatas; præcursoria turma duce Loroet reapse ad Aldenam novam in hostem incidit, adgressionem victoria mox consecuta, statio occupata, tertiaque legio Hussarorum elegante impetu hostem fudit, hic minorum sub scloporum ictibus

principi in collibus Banos agminat, se adiunxit — Gen. Dux *Wilson* eos 4 hispanis, binis portugallicis, tum 1000 qui Civitate Roderico advenere, in summa 4—5000 viris inedit. Propemodum invincibili naturali locorum situ, consecis arboribus, vallis, fossis rupiumque parietinis firmiorem stationem reddidit.

Utrumque Coptæ ad Banos conjunctæ, itum in hostem est. Miles in hoc articulo rerum 9 horarum, flagrantissimo sub sole coacti itineris molestias oblitus est. Legio 50 & 59 summa velocitate impetum fecit, potitæque editis est. *Wilson* collectis denuo copis adgressionem repetiit, quod quidem ei molimen exitio fuit. Præcursoria cohors rursus se collegit præliumque hastis scloporum commissum, in quo hostis succubuit. Hussari & venatores cladi colophonem adjecere. Ultra Majorem Montem & Calzadam eum persecuti. — Modicum hoc exercitus agmen 1200 in loco pugne relictis enormem jacturam passum, Equites nostri in pluribus locis ut pedites dimicantes æque ac res tormentaria excelluerunt.

Miles 50mæ legionis vexillum hosti eripuit. Captorum testimonio reliqua dilacerata penitusque fossis injecta sunt. Sextum agmen in progressu suo aliquot minora hostilia agmina intra montes se recipientia dispulit. Salamancæ 1400 pedites & 400 equites Duce *Castrofuerto*, qui ubi fauces ad *Banos* superatas intellexisset, illico receptum ad Civitatem

Rodericum ingressus est. Agmen 6tum die 14. Salamanciam subiit, ab incolis præsertim Episcopo loci comiter exceptum, omnibus de alimentis exercitus curam habentibus."

Vindobona die 2. Sept. Fertur princeps hospitium Castrense ex fonte bellaqueo Posonium translocandum. Die 31. Aug. Imperator 2 hora matutina viam versus Hungariam ingressus (Parisienæ paginæ 1. Sept. vesperi ad fontem bellaqueum reversum ferunt) Exercitus Gallicus promte lineam Inducioalem occupat. Austriaci regionem Olomucensem aquis circumdederunt. Tergesto ob restantem Contributionem denuo 30 obsides abducti.

Amstelodamo 7. Sept. Die 4. natalis regis nostri soleanniter celebratus est — Vespere Congressus festivus habitus, sub quo Cursor adpulit læto cum nuncio: Anglos castro Batz & Insula Sud Bevelandia decelisse.

Solennia quoque Ordinis celebrata, quorum occasione rex elegantem orationem habuit.

Contenditur: a Sua Maj. novum equestrem *Ordinem-Ludovicum* erigendum, fascia candida lucido coeruleis ductibus.

B I O G R A P H I A.

Balbinus (Bohuslaus Balbinus) natus in Bohemia. Reginograti A. 1626 Societatem Jesu ingressus A. 1689, ætatis 78 supremum diem obiit. Erat *Comvus* bello tricennali, sub quo ærumnas provinciarum, hominumque, præsertim Bohemiæ, descripsit. Inter plura quæ reliquit opera, memoratu dignissima: *Epitome rerum Bohemicarum.*